

Justyna Ziobrowska

Spółdzielnie socjalne jako przykład rozwoju przedsiębiorczości społecznej w Polsce

---

Studia i Prace Wydziału Nauk Ekonomicznych i Zarządzania 46/2, 333-342

2016

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DOI: 10.18276/sjp.2016.46/2-28

Justyna Ziobrowska*
Uniwersytet Wrocławski

SPÓŁDZIELNIE SOCJALNE JAKO PRZYKŁAD ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ W POLSCE

Streszczenie

Celem artykułu jest analiza rozwoju spółdzielni socjalnych w Polsce. Aby go zrealizować, przedstawiono istotę spółdzielni socjalnych oraz ich rozwój. Metody wykorzystane w opracowaniu to: przegląd literatury, aktów prawnych oraz analiza danych zawartych w katalogach spółdzielni socjalnych w Polsce. Analiza umożliwiła stwierdzenie, że spółdzielnie socjalne są dobrym narzędziem do rozwiązywania problemów społeczno-ekonomicznych.

Słowa kluczowe: ekonomia społeczna, spółdzielnia socjalna, spółdzielczość, przedsiębiorczość, przedsiębiorstwo społeczne

Wprowadzenie

Przedsiębiorczość społeczna to tylko jeden ze sposobów określenia działalności gospodarczej, która łączy ze sobą cele społeczne i ekonomiczne. Jest ona nazywana gospodarką społeczną lub ekonomią społeczną. Rozwój przedsiębiorstw społecznych w Polsce może przyczynić się do: stabilizacji państwa dzięki włączeniu obywateli w sprawy publiczne, umocnienia wartości demokratycznych, zwiększenia

---

* E-mail: justyna.ziobrowska@uwr.edu.pl.

mobilizacji kapitału społecznego i zatrudnienia osób wykluczonych, a także generowania innowacyjności. W artykule omówiono zagadnienia dotyczące jednej z form przedsiębiorczości społecznej, do której zaliczamy spółdzielnie socjalne.

Celem artykułu jest analiza rozwoju spółdzielni socjalnych w Polsce, które stają się coraz bardziej popularną formą zatrudnienia. Uchwalone do tej pory regulacje prawne, możliwości finansowe oraz działania promocyjne sprzyjają zakładaniu takich form działalności. Restauracje, niewielkie hotele, przedsiębiorstwa remontowo-budowlane to tylko kilka przykładów firm, które założone zostały w formie spółdzielni socjalnych i z sukcesem realizują swoje cele społeczno-ekonomiczne. Bardzo ważny jest wybór kierunku działalności przedsiębiorstwa społecznego. Rodzaj prowadzonej działalności powinien być zgodny z zainteresowaniami i kompetencjami członków spółdzielni. To zwiększy szansę na jej sprawne funkcjonowanie w realiach gospodarki społeczno-rynkowej.

1. Spółdzielnie socjalne – cechy, funkcje, założyciele

Spółdzielnie socjalne jako podmioty ekonomii społecznej w prowadzonej przez siebie działalności łączą ze sobą cele gospodarcze i społeczne. Aspekt społeczny wynika głównie z samej definicji spółdzielczości, ponieważ spółdzielnia jest przede wszystkim zgrupowaniem osób, a nie kapitału. Jest to klasyczna forma przedsiębiorstwa społecznego, które wypracowany przez siebie zysk przeznacza przede wszystkim na społeczną i zawodową reintegrację osób wykluczonych. Spółdzielnie tworzone są przez zrzeszenia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym (Sobol, 2009, s. 10).

Bez względu na to, jakie uregulowania prawne i zwyczajowe obowiązują w danym kraju, międzynarodowy ruch spółdzielczości ma wspólne zasady i wartości. Zostały one określone w Deklaracji Spółdzielczej Tożsamości, zgodnie z którą: „Spółdzielnia jest autonomicznym zrzeszeniem osób, które zjednoczyły się dobrowolnie w celu zaspokojenia swoich wspólnych aspiracji i potrzeb ekonomicznych, społecznych i kulturalnych poprzez współposiadane i demokratycznie kontrolowane przedsiębiorstwo. Spółdzielnie opierają swoją działalność na wartościach samopomocy, samoodowiedzialności, demokracji, sprawiedliwości i solidarności”¹.

¹ Deklaracja Spółdzielczej Tożsamości została przyjęta przez Jubileuszowy Kongres Międzynarodowego Związku Spółdzielczego w Manchesterze, w dniach 20–22 września 1995 r.

O spółdzielczości socjalnej w Polsce zaczęto myśleć już na przełomie 2001 i 2002 roku. Prowadzone były wówczas dyskusje nad nowymi formami aktywizacji osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (Miżejewski, 2013, s. 43). Za grupy społeczne silnie zagrożone wykluczeniem uznane zostały: długotrwale bezrobotni, bezdomni, uzależnieni. Spółdzielnia socjalna działa na rzecz: społecznej reintegracji jej członków (odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia funkcji społecznych w miejscu pracy, zamieszkania, pobytu) oraz zawodowej reintegracji jej członków (odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy). Działania te nie są wykonywane w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Spółdzielnie socjalne, które pełnią charakter spółdzielni pracy, funkcjonują na zasadzie osobistego świadczenia pracy przez jej członków (Ejsmont, Ruszewski, 2013, s. 217). Stwarzają one narzędzie aktywizacji zawodowej, które daje osobom wykluczonym umiejętności zawodowe i uczy funkcjonowania w społeczeństwie. Ponadto sytuuje je na otwartym rynku pracy, w obszarze działalności czysto ekonomicznej (Grzybowska, Ruszewski, 2010, s. 55).

Spółdzielczość przeciwstawia się neoliberalnemu indywidualizmowi, egoistycznemu myśleniu o własnych potrzebach. Wspólna własność, myślenie o potrzebach innych, dobro wspólne – to najważniejsze pojęcia dla spółdzielców (Miżejewski, 2012). Należy jednak pamiętać, że spółdzielczość socjalna to nie tylko idea czy wizja, ale także konkretne rozwiązania prawne i finansowe. Spółdzielnia socjalna to podmiot kierujący się swoimi regułami prawnymi i ma własne procedury postępowania (Juszczyk, Miżejewski, Ołdak, 2009, s. 6).

Spółdzielnie socjalne wprowadzone zostały Ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Obecnie funkcjonowanie spółdzielni reguluje Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. 2006 nr 94 poz. 651). Art. 4 Ustawy wskazuje, iż spółdzielnie socjalną mogą założyć:

- „1) osoby bezrobotne, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. nr 99, poz. 1001, z późn. zm.3));
- 2) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1–4, 6 i 7 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. nr 122, poz. 1143, z późn. zm.4));

- 3) osoby niepełnosprawne, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. nr 123, poz. 776, z późn. zm. 5) – posiadające pełną zdolność do czynności prawnych².

Nowelizacja ustawy o spółdzielniach socjalnych z 7 maja 2009 roku umożliwia zakładanie spółdzielni socjalnych nie tylko osobom fizycznym, ale również osobom prawnym. Jedną z głównych różnic polega na tym, że spółdzielnię socjalną osób fizycznych zakłada minimum 5 osób – członków-założycieli podmiotu. Co najmniej 50% spośród członków-założycieli muszą stanowić osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. W przypadku spółdzielni socjalnych osób prawnych mamy do czynienia z co najmniej dwoma podmiotami posiadającymi osobowość prawną. Mogą to być jednostki samorządu terytorialnego, kościelne osoby prawne oraz organizacje pozarządowe. Na mocy prawa przy ich uczestnictwie powoływany jest odrębny prawnie podmiot. Od momentu jego powstania założyciele spółdzielni dysponują półrocznym okresem na zatrudnienie co najmniej pięciu osób wskazanych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. W tym czasie można zaplanować organizację pracy czy rozpoczęcie procesu poszukiwań zleceń. Jest to rozwiązanie elastyczne, które umożliwia zatrudnienie na samym początku np. trzech osób, a w dalszej perspektywie stopniowe rozszerzenie składu. Koszty pracy osób zatrudnionych są na samym początku dużym obciążeniem dla nowej spółdzielni. Wspomniana możliwość rozłożenia procesu uzupełniania pełnego zatrudnienia w czasie może stanowić korzystne rozwiązanie dla nowej spółdzielni (Pokrywka, 2012).

Osoby chcące założyć spółdzielnię socjalną powinny zacząć od znalezienia pomysłu na działalność. Kolejne kroki to: stworzenie statutu, zebranie założycielskie, rejestracja spółdzielni i powiadomienie innych instytucji o założeniu spółdzielni³.

Zgodnie z zapisem art. 115 ustawy Prawo spółdzielcze (Dz.U. 1982 nr 30 poz. 210), jeżeli spółdzielnia nie rozpoczęła działalności gospodarczej w ciągu roku od dnia jej zarejestrowania i nie posiada majątku, może ulec wykreśleniu z Krajowego Rejestru Sądowego na wniosek związku rewizyjnego⁴.

² Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. 2006 nr 94 poz. 651).

³ <http://zielonalinia.gov.pl/spoldzielnia-socjalna-szansa-na-walke-z-wykluczeniem-spoiecznym-46373>.

⁴ Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. 1982 nr 30 poz. 210).

2. Rozwój spółdzielczości socjalnej w Polsce

Ideę przedsiębiorczości społecznej (w tym spółdzielczości socjalnej) propaguje powstałe w 2003 roku Stowarzyszenie na rzecz Spółdzielni Socjalnych. Kluczowym zadaniem stowarzyszenia jest tworzenie nowych i wspieranie istniejących podmiotów ekonomii społecznej. Prowadzi ono działalność edukacyjną i informacyjną zarówno dla osób bezrobotnych, jak i dla przedstawicieli administracji publicznej. Członkowie stowarzyszenia uczestniczyli w obradach komisji sejmowych jako eksperci opiniujący zapisy w projektowanej ustawie regulującej działalność spółdzielni socjalnych⁵.

Tabela 1. Liczba zarejestrowanych spółdzielni socjalnych w Polsce (stan na 30.06. 2015 r.)

Województwo	Liczba spółdzielni	Liczba spółdzielni na 1000 mieszkańców	Liczba spółdzielni na 1000 zarejestrowanych bezrobotnych
1. dolnośląskie	80	0,028	0,77
2. kujawsko-pomorskie	68	0,033	0,61
3. lubelskie	92	0,043	0,83
4. lubuskie	50	0,049	1,27
5. łódzkie	85	0,034	0,75
6. małopolskie	91	0,027	0,74
7. mazowieckie	124	0,023	0,56
8. opolskie	38	0,038	1,03
9. podkarpackie	97	0,046	0,78
10. podlaskie	48	0,040	0,85
11. pomorskie	68	0,030	0,86
12. śląskie	108	0,024	0,71
13. świętokrzyskie	48	0,038	0,70
14. warmińsko-mazurskie	96	0,066	1,12
15. wielkopolskie	159	0,046	1,64
16. zachodniopomorskie	63	0,037	0,78

Źródło: obliczenia własne na podstawie Katalogu Spółdzielni Socjalnych oraz danych GUS⁶.

⁵ <http://www.spoldzielnie.org/cat,2>.

⁶ Pobrano z: www.ozrss.pl (15.04.2016) oraz <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/bezrobocie-rejestrowane/liczba-bezrobotnych-zarejestrowanych-oraz-stopa-bezrobocia-wedlug-wojewodztw-podregionow-i-powiatow-stan-w-koncu-marca-2016-roku-2,44.html> (15.04.2016).

Od momentu uchwalenia Ustawy z dnia 27 kwietnia 2006 roku o spółdzielniach socjalnych minęło już 10 lat. W ciągu pierwszych trzech lat, między rokiem 2006 a 2009, powstało 187 spółdzielni socjalnych. W 2012 roku w całym kraju działało ich 615, w kolejnym roku 936, w 2014 już 1226, a na koniec 2015 aż 1266 (to prawie siedem razy więcej niż w latach 2006–2009). Najwięcej z nich (zarejestrowanych do połowy 2015 r. w KRS) zlokalizowanych zostało w województwach: wielkopolskim (159), mazowieckim (124) i śląskim (108), a najmniej w województwie opolskim (38). W przeliczeniu liczby spółdzielni socjalnych przypadających na 1000 mieszkańców najlepszy wynik odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (0,66), a najgorszy w województwie mazowieckim (0,23). Większa liczba spółdzielni funkcjonuje w miastach niż w gminach wiejskich.

W powyższej tabeli przedstawione zostały najbardziej aktualne dane. Do bazy Ogólnopolskiego Związku Rewizyjnego Spółdzielni Socjalnych (OZRSS) wpisane zostały wszystkie zarejestrowane spółdzielnie. Nie oznacza to, że wszystkie z nich do tej pory działają. Są to przybliżone wielkości. OZRSS stara się jednak weryfikować dane na bieżąco. Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Stowarzyszenia na rzecz Spółdzielni Socjalnych w drugiej połowie 2015 roku mogło powstać maksymalnie kilka nowych spółdzielni⁷. Większość grup inicjatywnych czekała bowiem na środki unijne, o które można się starać dopiero od początku pierwszego półrocza 2016 roku.

Szacuje się, że liczba spółdzielni socjalnych w całej Polsce powinna się potroić do 2020 roku. W 2014 roku przyjęty został Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014–2020. Jego celem jest utworzenie 35 tys. nowych miejsc pracy, głównie w spółdzielniach socjalnych, ale również w organizacjach pozarządowych prowadzących działalność gospodarczą oraz w spółkach non profit. Ten rodzaj przedsiębiorczości jest atrakcyjny m.in. dlatego, że każda spółdzielnia może otrzymać na rozpoczęcie działalności w sumie aż 170 tys. zł z Funduszu Pracy, PFRON-u i Unii Europejskiej (Lasek, 2016).

W najbliższych latach spółdzielnie socjalne mogą liczyć na dwie formy wsparcia pieniężnego ze środków unijnych: wsparcie finansowe w maksymalnej kwocie około 24 tys. zł na osobę (przy czym maksymalna kwota wsparcia na jeden podmiot to 120 tys. zł) oraz wsparcie pomostowe w maksymalnej kwocie 1750 zł brutto na osobę na miesiąc (ze wsparcia pomostowego będzie mogła skorzystać tylko nowo

⁷ Pobrano z: www.spoldzielnie.org (20.04.2016).

założona spółdzielnia socjalna). Możliwości wsparcia zależą od założeń danego projektu, wytycznych regionalnych (np. województwo małopolskie przewidziało mniejszą kwotę wsparcia pomostowego). Pierwszy rodzaj wsparcia może zostać przeznaczony na środki trwałe, wyposażenie niezbędne do prowadzenia działalności, a drugi rodzaj na pokrycie podstawowych kosztów funkcjonowania przedsiębiorstwa społecznego w początkowym okresie działania (w okresie minimum 6, a maksymalnie 12 miesięcy). Przyznawanym dotacjom towarzyszyć będzie świadczenie następujących usług: zwiększanie wiedzy i rozwijanie umiejętności potrzebnych do założenia, prowadzenia i rozwijania przedsiębiorstwa społecznego; dostarczanie i rozwijanie kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym; pomoc w uzyskaniu stabilności funkcjonowania i przygotowaniu do w pełni samodzielnego funkcjonowania (Żbik, 2015).

3. Główne obszary działalności spółdzielni socjalnych

Główne obszary, w jakich funkcjonują obecnie spółdzielnie, to działalność usługowa: usługi remontowe/wykończeniowe, usługi porządkowe, pielęgnacja terenów zielonych, gastronomia oraz usługi pielęgnacyjne i opiekuńcze⁸.

Dane przedstawione w Ogólnopolskim Katalogu Spółdzielni Socjalnych wskazują, iż najwięcej spółdzielni socjalnych w kategorii: „Biznes i ekonomia” świadczy usługi reklamowe (48) oraz usługi handlowe (46). W „Budownictwie” przeważają usługi remontowo-wykończeniowe (114), a w kategorii: „Dom i ogród” – usługi porządkowe, sprzątające (133) i pielęgnacja terenów zielonych (107). Szkolenia i warsztaty (59) to najbardziej popularny obszar działalności w kategorii „Edukacja”, a w „Gastronomii” – obsługa cateringowa (78) i punkty gastronomiczne, restauracje (62). Do najmniej popularnych należą: usługi informatyczne, meblarstwo oraz motoryzacja.

Ponad 50% spółdzielni prowadzi jeden rodzaj działalności, ponad 27% skupia się na dwóch obszarach, a pozostali na trzech i więcej. Stowarzyszenie na rzecz Spółdzielni Socjalnych namawia obecnie swoich spółdzielców do maksymalnej profesjonalizacji w jednej dziedzinie. Trudno jest bowiem być najlepszym jednocześnie w kilku obszarach (np. gastronomia i usługi opiekuńcze). Wyjątek mogą stanowić

⁸ Ogólnopolski Katalog Spółdzielni Socjalnych. Pobrane z: <http://www.spoldzielniesocjalne.org> (16.04.2016).

oczywiście spółdzielnie, których głównym zleceniodawcą jest lokalny samorząd. Takie spółdzielnie działają wówczas wielobranżowo. Zajmują się tym, co akurat samorząd może im zlecić⁹.

Tabela 2. Liczba spółdzielni socjalnych w podziale na obszary działania

Obszar działania	Liczba spółdzielni	Udział (%)
Biznes i ekonomia	196	11,5
Budownictwo	258	15,1
Dom i ogród	361	21,1
Edukacja	141	8,3
Gastronomia	232	13,6
Internet i komputery	56	3,3
Meble	35	2,0
Motoryzacja	40	2,3
Produkcja i przemysł	93	5,5
Rekreacja i turystyka	79	4,6
Zdrowie i uroda	142	8,3
Inne	72	4,2
Łącznie	1705	100,0

Źródło: obliczenia własne na podstawie Ogólnopolskiego Katalogu Spółdzielni Socjalnych (wielobranżowe spółdzielnie socjalne wpisane są do kilku branż w jednym katalogu).

Praca najlepszych spółdzielni socjalnych nagradzana jest co roku w różnych konkursach o zasięgu lokalnym, ogólnokrajowym, a także międzynarodowym. Przykładem może być konkurs na Przedsiębiorstwo Społeczne Roku im. Jacka Kuronia (26.04.2016 r. ruszył nabór wniosków konkursowych do kolejnej edycji konkursu). Jednym z laureatów jest przedsiębiorstwo społeczne, które z powodzeniem realizuje swoje idee i od kilku lat jest doceniane na arenie ogólnopolskiej. Nagrodzone zostało w powyższym konkursie, otrzymując nagrody: Laureatów, Publiczności, PwC. Otrzymało także Certyfikat jakości ES¹⁰. Jest to Wielobranżowa Spółdzielnia Socjalna „ARTE” z Bielawy, która powstała w 2012 roku. Świadczy ona usługi re-

⁹ Ogólnopolski Katalog Spółdzielni Socjalnych. Pobrane z: <http://www.spoldzielniesocjalne.org/> (16.04.2016).

¹⁰ Pobrane z: www.artebielawa.pl (1.05.2016).

montowe, pielęgnuje trawniki, a także zdobi ceramikę, którą później sprzedaje jako pamiątki z Bielawy. W 2015 roku miała 900 tys. zł obrotu, wypracowując 70 tys. zł zysku. Nagrody czy wyróżnienia w konkursach dla kilkunastu spółdzielni rocznie są dowodem na to, że coraz więcej z nich dba o wysoką jakość produktów i usług, a przy tym z sukcesem łączy działalność ekonomiczną i realizację ważnych celów społecznych.

Podsumowanie

Przedstawione w artykule dane dotyczące liczebności oraz różnorodnych obszarów funkcjonowania spółdzielni socjalnych świadczą o rozwoju przedsiębiorczości społecznej w Polsce. Stają się one siłą napędową dla lokalnej i regionalnej gospodarki. Dostarczają usługi i produkty coraz częściej poszukiwane na rynku pracy, a niechętnie oferowane przez podmioty publiczne czy prywatne (ze względu na ich niską opłacalność). Zapewniają czasowe miejsca pracy i w ten sposób przyczyniają się do zmniejszenia bezrobocia (transfer na pierwszy rynek pracy). Usprawnianie odpowiednich mechanizmów wspierających ich funkcjonowanie, takich jak: regulacje prawne, promocja, szkolenia, dostęp do środków na inwestycje – to tylko przykładowe działania, które pozwolą utrzymać się podmiotom ekonomii społecznej na otwartym rynku.

Literatura

- Deklaracja Spółdzielczej Tożsamości. (1995). Manchester.
- Ejsmont, A., Ruszewski, J. (red.) (2013). *Ekonomia społeczna dla rozwoju społeczności lokalnych*. Suwałki: Centrum Aktywności Społecznej PRYZMAT.
- Grzybowska, A., Ruszewski, J. (2010). *Ekonomia społeczna w teorii i praktyce*. Suwałki.
- Juszczak, M., Miżejewski, C., Ołdak, M. (2009). *Jak założyć spółdzielnię socjalną w Polsce?* Warszawa.
- Lasek, M. (2016). *Zysk na dalszym planie. Liczy się praca, czyli jak działa spółdzielnia socjalna*. Pobrane z: <http://wyborcza.biz/biznes/1,147584,19595390,zysk-na-dalszym-planie-liczy-sie-praca-czyli-jak-dziala-spoldzielnia.html> (20.04.2016).
- Miżejewski, C. (2012). Po trzykroć spółdzielnia. *Kontakt*, 24. Klub Inteligencji Katolickiej.
- Miżejewski, C. (2013). *Przemiany prawa spółdzielczości socjalnej w Polsce*. OZRSS.

Pokrywka, M. (2012). *Spółdzielnie socjalne osób prawnych – dobre rozwiązanie na trudne czasy – wywiad z J. Wypyszyńskim*. Pobrane z: <http://poradnik.ngo.pl/wiadomosc/717862.html> (13.04.2016).

Sobol, A. (2009). *Społeczne aspekty działalności spółdzielni socjalnych*. Warszawa: OZRSS.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. 2006 nr 94 poz. 651).

Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz.U. 1982 nr 30 poz. 210).

Żbik, W., (2015) *6 pytań o dotacje dla spółdzielni socjalnej ze środków unijnych 2014–2020*.

Pobrane z: <https://spoldzielniassocjalnawpraktyce.pl/6-pytan-o-dotacje-dla-spoldzielni-socjalnych-ze-srodkow-unijnych> (18.04.2016).

www.arte.bielawa.pl.

www.ceo.org.pl.

www.ozrss.pl.

www.regiopraca.pl.

www.spoldzielnie.org.

www.stat.gov.pl.

www.zielonalinia.gov.pl.

SOCIAL COOPERATIVES AS AN EXAMPLE OF SOCIAL ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT IN POLAND

Abstract

The goal of this article is an analysis of the development of the social cooperatives entities in Poland. In order to realize it, the essence of social cooperatives and their development has been presented. The methods used in the research were: review of literature, legal acts and data contained in the catalogs of social cooperatives in Poland. The analysis has resulted in concluding, that social cooperatives are a good tool of solving socio-economic problems.

Translated by Justyna Ziobrowska

Keywords: Social economics; Social cooperative; Cooperativeness; Entrepreneurship; Social company

Kod JEL: L30